

Exemplar für Prüferinnen und Prüfer

Kompenzacijski izpit k standardiziranemu
kompetenčno usmerjenemu pisnemu
zrelostnemu izpitu / zrelostnemu in diplomskemu izpitu

Oktober 2024

Slovenščina

Kompenzacijski izpit 1
Podatki za **spraševalke in spraševalce**

Napotki h kompenzacijskemu izpitu za spraševalke in spraševalce

Spoštovana spraševalka, spoštovani spraševalec!

Kompenzacijski izpit vsebuje nalogo, ki je razdeljena na več delovnih nalog. Vse delovne naloge je v izpitnem pogovoru treba obdelati na osnovi priloženega besedila/priloženih besedil; naloge upoštevajo zahtevnostni področji *Reprodukcija, reorganizacija in prenos* in *Refleksija in reševanje problema*. Pri zadnji delovni nalogi gre za monološko govorno nalogo, ki jo mora kandidatka/kandidat opraviti samostojno, ne v dialogu. Izpit lahko traja največ 25 minut. Priporočamo, da se držite predlaganega izpitnega časa za posamezno delovno nalogo, tako bo za vsako od nalog na voljo dovolj časa, hkrati pa boste poskrbeli, da se ne bo prekoračilo najdaljše dovoljeno trajanje izpita.

Po dani nalogi in priloženem besedilu/priloženih besedilih je v nadaljevanju pripravljen tudi komentar k nalogi, ki naj vam pomaga pri ocenjevanju kompenzacijskega izpita. Poleg tega sta kompenzacijskemu izpitu priložena tudi ustrezni ocenjevalni seznam in navodilo za popravo in ocenjevanje. Oba je obvezno treba uporabiti.

Upoštevajte tudi to, da so v komentarju oblikovane možne ubeseditve dane delovne naloge – s težiščem na vsebinski dimenziji. Kandidatka/kandidat more – glede na delovno nalogo – delovne naloge prav dobro opraviti tudi, če ne vključi vseh v komentarju navedenih vsebinskih točk, navede pa druge vsebinsko pomembne vidike ali se odloči za drugačno interpretacijsko pot.

Pripravljalni čas obsega najmanj 30 minut, izpitni čas največ 25 minut.

Kandidatka/kandidat lahko uporablja kot pripomoček slovar.

Ustni kompenzacijski izpit je ocenjen s pozitivno oceno, če so zahteve na bistvenih področjih pretežno izpolnjene.

Pri skupni oceni se upoštevajo tako odgovori pri kompenzacijskem izpitu kakor tudi rezultat klavzurne naloge. O skupni oceni odloča izpitna komisija.

Tema: Sreča

Situacija: Ste članica/član projektne skupine, ki medpredmetno raziskuje tematiko sreče. Za sošolke in sošolce pripravite kratek govor na temo iskanja sreče z vidika mladega človeka.

Preberite besedilo avtorice Jasne Dominko Baloh *Zakaj morate poznati pozitivno psihologijo v poslovnem svetu*, ki je bilo objavljeno 19. julija 2021 na spletni strani *fakulteta.doba.si* (priloga 1).

Nato **obdelajte** naslednje delovne naloge:

Delovne naloge		Zahtevnostna področja
1.	Imenujte najpomembnejše dejavnike za srečno življenje, o katerih govori utemeljitelj pozitivne psihologije.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 1 minuta
2.	Izpostavite korist nasvetov za srečo oziroma blaginjo na delovnem mestu.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 2 minuti
3.	Analizirajte priloženo besedilo z ozirom na jezikovne in slogovne posebnosti.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
4.	Na osnovi lastnih opažanj razložite težave pri iskanju in najdenju sreče.	Zahtevnostno področje 2 <i>Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
5.	Pripravite kratek govor na temo <i>Sreča</i> . Pri tem: <ul style="list-style-type: none"> – predstavite najpomembnejše dejavnike za srečno življenje, – razmišljajte o težavah pri iskanju individualne sreče, – ocenite aktualne trende v iskanju sreče in možne učinke na družbo. 	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: največ 5 minut (najmanj 3 minute)

Priloga 1

Zakaj morate poznati pozitivno psihologijo v poslovnem svetu

Podjetja, ki želijo uspešno poslovati, posamezniki, ki želijo kvalitetno živeti in v življenju uživati, se vedno bolj zavedajo pomena pozitivne psihologije. Zanimanje za pozitivno psihologijo v zadnjih dvajsetih letih skokovito narašča, tudi v javni upravi, v šolstvu, torej povsod, kjer je možno apliciranje spoznanj pozitivne psihologije. Tem trendom sledimo tudi na DOBA Fakulteti, fakulteti z dvema mednarodnima akreditacijama e-študija, zato kot edina fakulteta v Sloveniji izvajamo predmet Pozitivna psihologija.

Jasna Dominko Baloh

Pozitivna psihologija je poseben del psihologije, ki se ne ukvarja le z različnimi koncepti, ki osrečujejo posameznika, kot so optimizem, sreča, osebna rast, osebne moči, psihično blagostanje, modrost, kreativnost ..., ampak proučuje tudi, **kaj omogoča optimalno delovanje večjega števila ljudi** in kako **dobri socialni odnosi** vplivajo na dobro psihično počutje posameznika. Posameznik in skupina sta povezana, sta v interakciji.

5

Ob tem, da se pozitivna psihologija ukvarja s pozitivnim mišljenjem in pozitivnimi čustvi, pa poskuša tudi ugotoviti, kateri **so dejavniki**, ki omogočajo vsakemu posamezniku in skupinam, da uspevajo in napredujejo ter da so srečni. Pri tem je zagotovo najpomembnejše pozitivno mentalno zdravje posameznika – kako se razvija in uspeva, kako je ob tem čustveno vitalen, kako uspešno funkcionira v socialnem okolju, podjetju ...

10

Da bo naše življenje kakovostnejše, vodenje in sodelovanje z drugimi učinkovitejše je zato ključno poznavanje pomena pozitivne psihologije.

Velikokrat se vprašamo, kaj je pravzaprav srečno življenje? Je to denar, oblast, hiše, avtomobili? **Christopher Peterson**, utemeljitelj pozitivne psihologije, meni, da ne. Prepričan je, da nas najbolj osrečujejo drugi. Denar je izjemno pomemben za srečo ljudi, ki so revni, a veliko manj, če so denarno pre-skrbljeni. Takrat so pomembnejši drugi dejavniki, kot so **svoboda, medosebni odnosi, zadovoljstvo, kakovost življenja in zaupanje**.

15

Univerzalne definicije o sreči, ki bi veljala za vse ljudi na tem svetu, ni. Sreča je kompleksna stvar, povezana z občutki posameznika ter družbenimi občutki. Znanstveniki – psihologi na univerzah po svetu poglobljeno raziskujejo pozitivno psihologijo, ki ne izhaja iz napak, porazov, ampak temelji na pozitivni moči ljudi.

20

A sreča ni genetika ali usoda, ampak se nanjo da vplivati. **Sreče se torej da priučiti**, zato vam predlagamo, da razmislite o pozitivnih stvareh v vašem življenju, bodite neodvisni, pogumni, vedri, bodite vedoželjni, nenehno učeči, navdušujte se, naučite se uveljavljati, a hkrati bodite dobrosrčni in sočutni. **Uživajmo v življenju, ki ga živimo.**

25

Vzemite si čas, preberite članke, vzemite v roke knjige, oglejte si video posnetke, razmislite o sebi, postavite si vprašanje, kako bi morali živeti, da bi bili srečni. V slovenščini je 2012 izšla prevedena knjiga **SREČA: velika knjiga o sreči**, v njej boste našli veliko priporočil.

Za poslovneže, menedžerje je zanimiva **Pozitivna psihologija na delovnem mestu**, ki se ukvarja z odkrivanjem dejavnikov, ki tako posamezniku kot skupini omogoča razvoj in optimalno delovanje v delovnem okolju. **Človek, ki je pri delu nesrečen, ne more biti resnično srečen.** Zato je še kako pomembno pozitivno obnašanje v delovnem okolju, obnašanje, ki je usklajeno z vrednotami. Zavedati se morate, da so zadovoljni zaposleni z visoko stopnjo dobrega počutja boljši sodelavci, pomagajo zaposlenim, imajo boljše socialne odnose in tako povečujejo uspešnost podjetju. **Tudi to se da naučiti.** 30

Sodobnim trendom sledimo tudi na DOBA Fakulteti, fakulteti z dvema mednarodnima akreditacijama e-študija, zato kot edina fakulteta v Sloveniji izvajamo **predmet Pozitivna psihologija**. Za menedžerje so takšna znanja nujno potrebna, če bomo razumeli stvari, zaradi katerih smo zdravi, srečni, uspešni in da znamo voditi ljudi, bomo te mehanizme lahko uporabili in osrečili sebe in svet, ki nas obdaja. 35

Vir: <http://www.fakulteta.doba.si/doba-znanja/zakaj-morate-poznati-pozitivno-psihologijo-v-poslovnem-svetu> [10.06.2024].

Komentar k nalogi za kompenzacijski izpit

Tema:	Sreča
Situacija:	<p><u>Povod</u>: kratek govor na temo iskanja sreče</p> <p><u>Vloga</u>: dijakinja/dijak</p> <p><u>Naslovniki</u>: sošolke in sošolci</p>
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedro sporočila (jedrna sporočila) priloženega besedila/ priloženih besedil:	V sodobnem svetu – na osebnem in poslovnem področju – je pomembno poznati pomen pozitivne psihologije, ki med drugim proučuje tudi to, kaj omogoča optimalno delovanje večjega števila ljudi in kako dobri socialni odnosi vplivajo na psihično počutje posameznika.
Možnosti za delovno nalogo 1: Imenujte ...	Dejavniki so različni. Pri revnejših ljudeh je to npr. denar, pri tistih, ki so dobro preskrbljeni, pa so to svoboda, medosebni odnosi, zadovoljstvo, kakovost življenja in zaupanje.
Možnosti za delovno nalogo 2: Izpostavite ...	<p>Če v življenju ne najdemo sreče, nam lahko pomagajo različni koristni napotki, ki so omenjeni v besedilu: neodvisnost, pogum, vedrost, vedoželjnost, stalno učenje, navduševanje, zmožnost uveljavljanja in ohranjanje dobrosrčnosti in sočutnosti. Pomaga tudi iskanje različne literature na to temo, kot npr. <i>Velika knjiga o sreči</i>.</p> <p>Za srečo je pomembno tudi zadovoljstvo na delovnem mestu, ki ga sodelavke in sodelavci dosežejo s pozitivnim obnašanjem, kar pomaga do boljših medsebojnih odnosov in s tem do večje uspešnosti podjetja.</p>
Možnosti za delovno nalogo 3: Analizirajte ...	Jezik v besedilu je stvaren, informativen in enostaven za razumevanje. Ne vsebuje preveč strokovnih besed, zato mu zlahka sledimo. Pomembne informacije so izpostavljene s krepkim tiskom. V besedilu najdemo tudi <u>naštevanja</u> (»optimizem, sreča, osebna rast, [...]«), <u>vmesna vprašanja</u> (»Velikokrat se vprašamo, kaj je pravzaprav srečno življenje? Je to denar, oblast, hiše, avtomobili?«) in <u>poziv oz. nasvet</u> (»Vzemite si čas, preberite članke, vzemite v roke knjige, oglejte si video posnetke, [...]«). Avtorčin slog je jasen in zelo pregleden, neposredno se obrača na bralke in bralce, pri čemer želi predstaviti fakulteto in njeno posebno ponudbo, kar pove v prvem in ponovi v zadnjem odstavku.
Možnosti za delovno nalogo 4: Razložite ...	<p>Več možnih rešitev:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Sreča lahko za vsakega pomeni nekaj drugega. Za mlade recimo, da imajo najnovejša modna oblačila, pomembne so jim tudi mobilne naprave, potovanja, nenavadna in razburljiva doživetja ...

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Za starejše ljudi je sreča bolj povezana z lastnim zdravjem in zdravjem družine ter zadovoljstvom otrok. Prav tako je za veliko ljudi pomemben kakovostno preživet prosti čas z družino in prijatelji, dobra hrana, domačnost doma ... ■ Težave pri iskanju ali najdenju sreče ima v življenju lahko vsak, še posebej, ko pride do kakšnih izzivov, ki jim posameznik ni takoj kos. Seveda se v teh trenutkih vsak znajde po svoje in išče rešitve glede na svoje zmožnosti, znanje in tudi vzorce, s katerimi je odrasel. ■ Utopično je pričakovati, da bomo ves čas srečni, saj je sreča minljiva, trenutki pa so tisti, ki ostanejo. In ker po vsakem dežju posije sonce, se navadno po vsaki izkušnji (srečni ali nesrečni) zopet pojavi druga (nasprotna). ■ Treba je sprejeti, da so v življenju vzponi in padci, in stremeti k temu, da vedno iščemo rešitve in ideje, kako popestriti svoje življenje, se povezati z drugimi in najti nova zadovoljstva.
Možnosti za delovno nalogo 5:	<p>Govor na temo iskanja sreče <i>individualna obdelava</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ustrezna zgradba govornega prispevka ■ uporaba v dialoškem delu navedenih vsebin in refleksija o njih ■ stvarna pravilnost ■ logika argumentov ■ vsebinska in jezikovna usmerjenost k naslovniku ■ situaciji ustrezno izražanje <p>primer rešitve:</p> <p>Sreča je opoteča, pravi znan slovenski pregovor. Pa je temu res tako? Za srečno življenje potrebuje današnji mladostnik najprej osnovne življenjske pogoje in potrebščine, nato pa že sledijo sprejetost v družbo, vsakdanji hobiji in druženje z ljudmi, ki nekomu veliko pomenijo. Prav tako je pomemben tudi materialni vidik, saj nam (socialni) mediji vsakodnevno prikazujejo izdelke, ki naj bi jih imeli, da smo oz. bomo srečnejši. Če temu podležemo, se lahko začnemo gibati v začaranem krogu – nikoli dovolj.</p> <p>Tako lahko postanemo sužnji zunanjih vplivov, za katere menimo, da so pravilni. To nas lahko pahne vse bolj v brezno brezupa, iz katerega nas lahko izvleče le delo na sebi. Slednje vključuje kvalitetno preživeti prosti čas z veliko gibanja, dovolj spanja in počitka, zdrava prehrana, druženje z veselimi in zadovoljnimi ljudmi, nesebična pomoč drugim, branje različnih knjig na to tematiko in realen, a tudi optimističen in zabaven pogled na (lastno) življenje. Veliko ljudem ne uspe najti sreče zaradi zunanjih dejavnikov, kot so lahko bolezen, občutek manjvrednosti, nezaceljene rane iz otroštva ... V tem primeru si je pametno poiskati strokovno pomoč ali se zaupati kaki bližnji osebi.</p>

Če se vpišemo na socialno omrežje, nas to takoj zasuje z različnimi samooklicanimi strokovnjaki za najrazličnejša področja, kot npr. modo, ličenje, avtomobile, glasbo, vzgojo, potovanja, kratka najdemo nasvete za čisto vse. Moramo pa biti previdni in realni, saj ta platforma pomeni mnogim le delo oz. zaslužek in zato predstavljajo določene stvari z vidika najbolj prodornega oglaševalskega podjetja. In kot gledalec, kupec oz. naivni abonent se lahko hitro ujameš v zanko in zavoljo srečnejšega, boljšega življenja slediš zapovedanim trendom, ki pa te ne nujno osrečijo. Tu je nevarnost pri mlajših oz. odraščajočih največja, saj še nimajo dovolj življenjskih izkušenj, da bi znali presoditi o smiselnosti predstavljenega in velikokrat vzamejo vse za sveto. Na družbo in njen razvoj ima to seveda velik, pogosto negativen vpliv.

Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung der standardisierten Reife- und Diplomprüfung in der Unterrichtssprache

Kompetenzbereich	Teilkompetenzen	nicht erfüllt	das Wesentliche überwiegend erfüllt	das Wesentliche zur Gänze erfüllt	über das Wesentliche hinausgehend erfüllt	weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt
(K1) Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 1 <i>(Reproduktion, Reorganisation und Transfer)</i>	<p>kann Informationen, Standpunkte und Meinungen aus der Textbeilage/ den Textbeilagen ermitteln, strukturiert zusammenfassen bzw. einander gegenüberstellen</p> <p>kann Aufbau bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) identifizieren und gegebenenfalls anhand von Textbelegen erläutern</p> <p>kann Merkmale bzw. die Intention(en) der Textbeilage(n) identifizieren und Textbelege dafür finden</p> <p>kann sprachliche bzw. literaturästhetische Besonderheiten der Textbeilage(n) identifizieren, analysieren und deren Wirkung bzw. Funktion beschreiben</p>					
Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 2 <i>(Reflexion und Problemlösung)</i>	<p>kann Meinungen, Argumente bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) reflektieren und bewerten bzw. Interpretationshypothesen formulieren und anhand von Textbelegen begründen</p> <p>kann eine eigenständige Position zum Thema der Textbeilage(n) argumentativ überzeugend formulieren bzw. zu gesellschaftlichen, kulturellen, politischen und wirtschaftlichen Phänomenen treffsicher Stellung nehmen und diese bewerten</p> <p>kann themenbezogenes Sachwissen aktivieren, anwenden und gegebenenfalls Bezüge zu eigenen Erfahrungen und Werthaltungen herstellen</p> <p>kann mindestens drei Minuten zusammenhängend monologisch zum vorliegenden Thema sprechen</p>					
(K2) Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit	<p>kennt Sprachnormen und kann diese korrekt anwenden</p> <p>kann relevante Fachbegriffe anwenden und zeigt Varianz in Wortwahl und Satzbau</p> <p>kann adressaten- und situationsangemessen formulieren</p> <p>kann in Bezug auf die Textbeilage(n) eigenständig formulieren</p>					

Korrektur- und Beurteilungsanleitung

1 Erläuterungen zum Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache

Die gesetzliche Regelung sieht vor, dass der Prüferin/dem Prüfer und der Beisitzerin/dem Beisitzer bei der Beurteilung des Prüfungsgebiets eine gemeinsame Stimme zukommt. Daher sollten stets beide den Beurteilungsraster erhalten, der der Angabe für Prüferinnen und Prüfer beiliegt.

Die Beurteilung einer Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache **muss** unter Verwendung des standardisierten Beurteilungsrasters erfolgen.

1.1 Aufgabenstellung

Jede Aufgabenstellung ist in mehrere Teilaufgaben gegliedert, die **alle** von der Kandidatin/vom Kandidaten zu bearbeiten sind.

1.2 Kompetenzbereiche

Der Beurteilungsraster ist in zwei Kompetenzbereiche gegliedert, die dem Beurteilungsraster der standardisierten Klausur entsprechen:

- **K1: Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht**
 - Anforderungsbereich 1: *Reproduktion, Reorganisation und Transfer*
 - Anforderungsbereich 2: *Reflexion und Problemlösung*
- **K2: Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**

1.3 Notenfindung

Beurteilt werden die beiden Kompetenzbereiche **Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht** (jeweils bezogen auf die beiden Anforderungsbereiche) sowie **Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**.

Jeder dieser beschriebenen Kompetenzbereiche muss in Summe (der Teilkompetenzen) positiv bewertet werden, um zu einer positiven Beurteilung der Kompensationsprüfung zu gelangen.

Wenn bei einer Prüfung **einer** der Kompetenzbereiche (K1 oder K2) nicht „überwiegend“ erfüllt ist, ist die Prüfung mit „Nicht genügend“ zu beurteilen.

Die Prüfung ist mit „Genügend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche zumindest „überwiegend“ erfüllt sind.

Die Prüfung ist mit „Befriedigend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche „zur Gänze“ erfüllt sind. Einzelne „überwiegend“ erfüllte Teilkompetenzen können durch „über das Wesentliche hinausgehend“ und „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllte Leistungen ausgeglichen werden.

Mit „Gut“ oder „Sehr gut“ ist eine Prüfung zu beurteilen, wenn die Teilkompetenzen der Kompetenzbereiche jeweils mehrheitlich „über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt oder „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt sind.

Werden alle zwei Kompetenzbereiche positiv (= „überwiegend“ und darüber) bewertet, könnte sich eine Zwischennote ergeben. In diesem Fall liegt es im Ermessensbereich der Prüferin/des Prüfers, ob die bessere oder die schlechtere Note gegeben wird. Für diese Entscheidung ist die Aufgabenerfüllung in den einzelnen Teilkompetenzen, wie etwa Argumentationsqualität oder stilistische Qualität, noch einmal heranzuziehen.

1.4 Zur Spaltenbezeichnung des Beurteilungsrasters

Die Attribute der Spalten „das Wesentliche überwiegend erfüllt“ („die nach Maßgabe des Lehrplanes gestellten Anforderungen in der Erfassung und in der Anwendung des Lehrstoffes sowie in der Durchführung der Aufgaben in den wesentlichen Bereichen überwiegend erfüllt“), „das Wesentliche zur Gänze erfüllt“ („in den wesentlichen Bereichen zur Gänze erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“), „über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“, „bei entsprechender Anleitung die Fähigkeit zur Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) und „weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in weit über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „deutliche Eigenständigkeit“, „die Fähigkeit zur selbständigen Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) entsprechen den Notendefinitionen der Beurteilungen mit „Genügend“, „Befriedigend“, „Gut“ und „Sehr gut“ in der Verordnung zur Leistungsbeurteilung (vgl. § 14 LBVO). Wichtig ist, dass die Beurteilung der Prüfung entsprechend dem Abschnitt 1.3 erfolgt.

2 Gesamtbeurteilung

Da sowohl die von der Kandidatin/vom Kandidaten im Rahmen der Kompensationsprüfung erbrachte Leistung als auch das Ergebnis der Klausurarbeit für die Gesamtbeurteilung herangezogen werden, kann die Gesamtbeurteilung nicht besser als „Befriedigend“ lauten.